

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ**

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.:1236

Πληροφορίες: Π. Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 213 151 6475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοινοποίηση:
Πίνακας Διανομής

Θέμα: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ. 1991/18.12.2025 Ερώτηση»

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης αναφορικά με τα ζητήματα ασφαλιστικής φύσεως των μικρών επιχειρήσεων της ελληνικής υπαίθρου, κατά λόγο αρμοδιότητας σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 4387/2016 (Α' 85) όπως ισχύουν, ρυθμίζουν τα θέματα ασφαλιστικών εισφορών των προσώπων που βάσει των γενικών ή ειδικών καταστατικών διατάξεων ασφαλίζονται ή αναλαμβάνουν ασφαλιστέα εργασία στον πρ. Ο.Γ.Α. ή υπάγονταν ασφαλιστικά ήδη σε αυτόν, μετά και την αυτοδίκαιη ένταξη του στον e-ΕΦΚΑ από 1.1.2017, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 51 και 53 του ν. 4387/2016.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 36 του ν. 4670/2020 (Α' 43), το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 40 του ν.4387/2016, υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών υπέρ πρ. Ο.Γ.Α. έχουν οι ασφαλισμένοι κατά το άρθρο 55 του ν. 4387/2016, αγρότες και λοιπές κατηγορίες, οι οποίοι, σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές, ειδικές και καταστατικές διατάξεις, ασφαλίζονται ή αναλαμβάνουν εργασία στον πρ. Ο.Γ.Α.. Επίσης, το αρ. 36 του ν. 4670/2020, αντίθετα από το προϊσχύον αρ. 40 του ν. 4387/2016, όρισε τη δυνατότητα επιλογής ασφαλιστικής κατηγορίας και συναφώς του ποσού της μηνιαίας εισφοράς, για τους ασφαλισμένους στον πρ. Ο.Γ.Α.. Με αυτόν τον τρόπο δύνανται οι ασφαλισμένοι ετησίως να επιλέγουν το ύψος της μηνιαίας εισφοράς τους, ανάλογα με την εισφοροδοτική τους ικανότητα, αποσυνδέοντας τις ασφαλιστικές εισφορές από το φορολογητέο εισόδημα.

Με το άρθρο 25 του ν. 3846/2010 (Α' 66), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 156 του ν. 5078/2023 (Α' 211), με το οποίο αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 3050/2002 (Α' 214) όπως ίσχυαν, ορίστηκε το ασφαλιστικό καθεστώς των επαγγελματιών, βιοτεχνών και εμπόρων, οι οποίοι διατηρούν την έδρα τους και ασκούν τη δραστηριότητά τους, είτε σε συγκεκριμένους νομούς της επικράτειας είτε σε περιοχές της ελληνικής υπαίθρου, θέτοντας παράλληλα συγκεκριμένα πληθυσμιακά και εισοδηματικά κριτήρια.

Η εισαγωγή των κριτηρίων, όπως επισημαίνεται και στην εισηγητική έκθεση του ν. 3050/2002, στόχευε στην προστασία των μικροεπαγγελματιών με χαμηλά εισοδήματα, που κατοικούν και δραστηριοποιούνται σε περιοχές μικρού πληθυσμού, και την στήριξη της περιφέρειας, προκειμένου να διασφαλιστεί η παραμονή του πληθυσμού στην ελληνική ύπαιθρο. Είχε δε κριθεί απαραίτητη, στο πλαίσιο της εξέλιξης της οικονομίας. Ωστόσο, παρατηρήθηκαν καταστρατηγήσεις με πληθώρα επαγγελματιών να ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα και σε αστικά κέντρα πέραν των οικονομικά ασθενών περιοχών, όπου είχαν την έδρα των επιχειρήσεών τους. Αυτό είχε ως συνέπεια τον αθέμιτο ανταγωνισμό μεταξύ των επαγγελματιών της περιφέρειας και των αστικών κέντρων, γεγονός που οδήγησε στην εισαγωγή και του κριτηρίου της περιοχής άσκησης της δραστηριότητας.

Συγκεκριμένα, τα πληθυσμιακά κριτήρια αφορούν στις εξής χωρικές διακρίσεις ως προς την έδρα και την άσκηση της δραστηριότητας:

1. Πόλεις, χωριά ή οικισμούς κάτω των 2.000 κατοίκων.
2. Πόλεις, χωριά ή οικισμούς κάτω των 1.000 κατοίκων στους νομούς Αττικής, Βοιωτίας, Αχαΐας, Κορινθίας, Εύβοιας και Θεσσαλονίκης.
3. Νησιωτικές περιοχές με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων, όπου παράλληλα απαιτείται και η μόνιμη διαμονή του επαγγελματοβιοτέχνη/εμπόρου στις περιοχές αυτές.

Για τον προσδιορισμό της ασφάλισης στον πρ. Ο.Γ.Α. ή πρ. Ο.Α.Ε.Ε., πλέον του ανωτέρω κριτηρίου θα πρέπει να συντρέχει παράλληλα και το εισοδηματικό κριτήριο, το οποίο συνίσταται στην εξέταση του ύψους του μέσου όρου των εισοδημάτων των τριών (3) πρώτων ετών από την έναρξη του επαγγέλματος, όπως προκύπτουν από τα εκκαθαριστικά σημειώματα φόρου εισοδήματος της αρμόδιας ΔΟΥ. Εφόσον ο μέσος όρος των εισοδημάτων αυτών υπερβαίνει το 400πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, όπως ισχύει κάθε φορά (δηλαδή $400 \times 39,30\text{€} = 15.720\text{€}$), ο ασφαλισμένος υπάγεται στην ασφάλιση του πρ. Ο.Α.Ε.Ε. αντί του πρ. Ο.Γ.Α..

Πέραν των ανωτέρω, καθορίστηκε ως παράγοντας υπαγωγής στην ασφάλιση και η περιοχή άσκησης της δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, με το αρ. 25 του ν. 3846/2010 διατυπώθηκε σαφώς, ότι οι επαγγελματίες, βιοτέχνες και έμποροι που έχουν την έδρα τους σε μία από τις περιοχές που αναφέρθηκαν ανωτέρω, εφόσον αποδεδειγμένα ασκούν δραστηριότητα πέραν των περιοχών αυτών, υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση του πρ. Ο.Α.Ε.Ε., ανεξαρτήτως εισοδηματικών κριτηρίων. Μάλιστα, η διαπιστωμένη με οποιονδήποτε τρόπο άσκηση του επαγγέλματος σε περιοχές πέραν των ανωτέρω, μετά την εξαίρεση του επαγγελματία από τον πρ. Ο.Α.Ε.Ε. και την υπαγωγή του στον πρ. Ο.Γ.Α., συνεπάγεται την αναδρομική υπαγωγή στην ασφάλιση του πρ. Ο.Α.Ε.Ε. από την πρώτη ημέρα του μήνα της αποδεδειγμένης άσκησης της δραστηριότητας στις περιοχές αυτές.

Προκειμένου να θεμελιωθεί η κρίση των οργάνων ως προς την αποδεδειγμένη επέκταση της δραστηριότητας ασφαλισμένων εκτός των ορίων των περιοριστικά αναφερόμενων περιοχών, τα αρμόδια όργανα του Φορέα (καθώς και τα διοικητικά δικαστήρια) οφείλουν να παραθέτουν στις αποφάσεις τους συγκεκριμένα στοιχεία, ιδίως φορολογικά (αποδείξεις, τιμολόγια, δελτία παροχής υπηρεσιών κλπ.), από τα οποία να προκύπτει ο τόπος άσκησης της δραστηριότητας. Επισημαίνεται ότι, για την υπαγωγή στην ασφάλιση του πρ. Ο.Γ.Α., **απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των ως άνω κριτηρίων (πληθυσμιακό, εισοδηματικό, έδρας και άσκησης δραστηριότητας)**.

2. Για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, οι αυτοτελώς απασχολούμενοι και οι ελεύθεροι επαγγελματίες, ασφαλισμένοι του e-ΕΦΚΑ από 1.1.2020 κατατάσσονται σε έξι (6) ασφαλιστικές κατηγορίες, ως προς τις οποίες το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών για τον κλάδο κύριας σύνταξης και ασθένειας για το 2026 διαμορφώθηκε ως εξής:

Αυτοτελώς Απασχολούμενοι και Ελεύθεροι Επαγγελματίες			
Ασφαλιστικές κατηγορίες	Ποσά εισφορών κύριας σύνταξης σε ευρώ από 1.1.2026	Ποσά εισφορών υγειονομικής περίθαλψης σε ευρώ από 1.1.2026	
		Κλάδος Υγείας σε χρήμα	Κλάδος Υγείας σε είδος
1 ^η κατηγορία	185,09	5,97	59,71
2 ^η κατηγορία	222,12	7,16	71,65
3 ^η κατηγορία	281,82	7,16	71,65

4 ^η κατηγορία	354,66	7,16	71,65
5 ^η κατηγορία	440,64	7,16	71,65
6 ^η κατηγορία	597,06	7,16	71,65
Ειδική κατηγορία	111,06	3,58	35,82

3. Για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών οι ασφαλισμένοι του πρώην ΟΓΑ, κατατάσσονται από την 1.1.2020 σε έξι (6) ασφαλιστικές κατηγορίες, ως προς τις οποίες το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών για τον κλάδο κύριας σύνταξης και ασθένειας για το 2026 διαμορφώθηκε ως εξής:

Ασφαλιστικές κατηγορίες	Ποσά εισφορών κύριας σύνταξης σε ευρώ από 1.1.2026	Ποσά εισφορών Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας σε ευρώ από 1.1.2026	Κλάδος Υγείας σε χρήμα	Κλάδος Υγείας σε είδος
1 ^η κατηγορία	108,67	2,39	3,58	34,63
2 ^η κατηγορία	131,35	2,39	3,58	41,79
3 ^η κατηγορία	165,99	3,58	3,58	41,79
4 ^η κατηγορία	208,98	3,58	3,58	41,79
5 ^η κατηγορία	260,33	4,78	3,58	41,79
6 ^η κατηγορία	352,28	7,16	3,58	41,79

Τα ποσά των ασφαλιστικών κατηγοριών των ελεύθερων επαγγελματιών, των αυτοτελώς απασχολούμενων και των ασφαλισμένων του πρ. Ο.Γ.Α. για το έτος 2026, αναπροσαρμόστηκαν με διαπιστωτική πράξη της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κατά το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του έτους 2026, όπως ορίζεται με τις διατάξεις των άρθρων 31, 35, 36, 37 και 45 του Ν.4670/2020 και του άρθρου 55 του Ν. 5255/2025 (Α' 219).

4. Εν κατακλείδι, σημειώνουμε ότι το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των βιοτεχνών, των επαγγελματιών και των εμπόρων που αναπτύσσουν την επαγγελματική τους δραστηριότητα σε συγκεκριμένες περιοχές της επικράτειας με μικρό πληθυσμό, ορίζοντας την υπαγωγή τους στο καθεστώς του πρ. Ο.Γ.Α. και συναφώς την καταβολή εισφορών μικρότερου ύψους, συγκριτικά

με τις εισφορές που προβλέπονται για τους αυτοτελώς απασχολούμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες. Με αυτόν τον τρόπο, εκφράζεται η έμπρακτη στήριξη των μικρών επιχειρήσεων σε συγκεκριμένες περιοχές της επικράτειας, σε ό,τι αφορά τα ζητήματα των κοινωνικοασφαλιστικών εισφορών.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Πίνακας Διανομής:

- Βουλευτής κα Ελένης Βασινά

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υφυπουργού

ANNA ΕΥΘΥΜΙΟΥ